
Memo

Aan: Mevrouw R. (Renate) Kuyten - Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Van: De heren drs. D.J. (Dieks) Boswinkel en mr. D.M. (Eduard) Flinterman - PwC

Datum: 18 juli 2014

Referentie: 30406410/20143275/WR/DB/CvB/EF/lh

Betreft: memo beoordeling concept wetsvoorstellen btw-vrijstellingen

Geachte mevrouw Kuyten,

In dit memo geven wij onze bevindingen weer van de beoordeling van de wetsvoorstellen voor de aanpassing van de btw-vrijstellingen in verband met de invoering van de WMO 2015 en de Jeugdwet. Naar aanleiding van het overleg dat wij op 19 mei jl. hebben gehad met de WMO- en Jeugdzorg-specialisten van de VNG, brengen wij hierbij ons memo definitief uit. Wij hebben de voorgestelde nieuwe wetteksten voor de jeugdhulp en de WMO-zorg beoordeeld. Deze concepten roepen bij ons een aantal vragen op, waarover wij adviseren duidelijkheid te vragen bij het ministerie van Financiën. Deze vragen hebben wij samengevat in hoofdstuk 1.

In hoofdstuk 2 tot en met 4 bespreken wij de voorstellen en vragen meer in detail. Wij starten daarbij in hoofdstuk 2 met een korte achtergrond en een overzicht van de scenario's die er volgens de tijdens het overleg van 19 mei ontvangen informatie zijn voor de gemeenten om de zorg te organiseren.

Vervolgens bespreken wij in hoofdstuk 3 de wetteksten voor de WMO-vrijstelling. Daarbij bespreken wij eerst kort de achtergrond en de mogelijke manieren waarop de zorg kan worden vormgegeven. Daarna maken wij een vergelijking tussen de huidige btw-vrijstelling en de voorgestelde vrijstelling en geven wij mogelijke frictie- en/of vraagpunten weer. Hierbij beoordelen wij eveneens of de vrijstellingen in lijn zijn met de Europese richtlijn en rechtspraak. Ditzelfde doen wij in hoofdstuk 4 voor de jeugdhulp.

Tot slot gaan wij in hoofdstuk 5 kort in op de eventuele invloed van de aanstaande vennootschapsbelastingplicht voor overheidslichamen.

*PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V., Het Eeftink 28, 7541 WH Enschede, Postbus 44,
7500 AA Enschede
T: 088 792 00 53, F: 088 792 94 34, www.pwc.nl*

1. Samenvatting bevindingen en vragen

De formulering van de btw-vrijstelling voor WMO-zorg leidt bij ons tot een aantal vragen, waarover wij adviseren duidelijkheid te verkrijgen bij het Ministerie van Financiën. Wat ons betreft moeten in ieder geval de volgende vragen worden beantwoord:

1. Wat wordt bedoeld met de zinsnede in de vrijstelling voor WMO-zorg “aan personen van wie vast staat dat zij op deze zorg zijn aangewezen”? Er zijn situaties denkbaar dat cliënten geen beschikking ontvangen van de gemeente (onderdelen van de WMO gelden dan als algemene voorziening). Is het standpunt juist dat geen beschikking vereist is, maar het voldoende is als kan worden aangetoond dat de zorg is betaald uit de WMO? Op welke wijze kan dit aangetoond worden?
2. Wat wordt bedoeld met de voorwaarde dat de diensten gefinancierd moeten worden op grond van de WMO? Betekent dit dat wanneer een cliënt extra uren inkoop deze uren (zorgprestatie) btw-belast zijn? Of kan de vrijstelling bij de inkoop van extra uren toch worden toegepast zolang sprake is van dezelfde zorg in de periode waarin op grond van de WMO aanspraak op die zorg kan worden gemaakt? En wat zijn de btw-gevolgen als de inkoop van extra uren via de gemeente verloopt?
3. Op basis van de toelichting bij het wetsvoorstel is onderaanneming van WMO-zorg nog steeds mogelijk, onder de voorwaarde dat de onderaannemer een *zelfstandige relatie* heeft met de cliënt. Wat houdt deze zelfstandige relatie in? Betekent dit dat (ook) een contract gesloten moet worden tussen de cliënt en de onderaannemer? En zo ja, is het stellen van een dergelijke voorwaarde wel in lijn met de huidige praktijk?

Daarnaast adviseren wij bij het ministerie na te gaan of de volgende standpunten over de WMO-vrijstelling en de vrijstelling voor jeugdhulp juist zijn:

- A. Het begrip ‘ondersteunende activiteiten gericht op de bevordering van participatie en zelfredzaamheid’ moet ruim worden uitgelegd. Alleen de specifiek uitgezonderde diensten vallen hier niet onder.
- B. De intakefase is absoluut noodzakelijk voor het verlenen van de zorg en gaat hierdoor op in de zorg (zowel bij de WMO als de Jeugdwet). Als de zorg is vrijgesteld, is de intakefase ook vrijgesteld onder de voorwaarde dat de zorg en de intakefase door dezelfde instelling worden uitgevoerd. Mocht het ministerie dit standpunt onverhoopt niet bevestigen, adviseren wij met het Ministerie af te stemmen op welke wijze een zorgaanbieder een splitsing in de vergoeding moet maken als één vergoeding wordt afgesproken voor de intakefase en de zorg samen (dit geldt ook indien ‘prestatie-contracten worden overeengekomen voor bijvoorbeeld de zorg voor een hele wijk).
- C. Mocht de intakefase niet op (kunnen) gaan in de (btw-vrijgestelde) zorg (bijvoorbeeld doordat dit gebeurt door een ander dan de zorgaanbieder), dan wordt over de vergoeding voor de intakefase btw gefactureerd aan de gemeente. Deze btw komt bij de gemeente in aanmerking voor een bijdrage uit het BTW-compensatiefonds.¹

¹ Op gelijke wijze als thans het geval bij de btw op kosten van de intake bij re-integratie op grond van de Wet werk en bijstand.

Alsdan heeft deze gecompenseerde btw invloed op de omvang van de door alle gemeenten gezamenlijk te compenseren btw, waardoor het 'plafond' van het BCF eerder wordt bereikt. Het is dan de vraag voor het Ministerie of c.q. op welke wijze hieraan tegemoet wordt gekomen.

- D. De nieuwe vrijstelling voor jeugdhulp heeft tot gevolg dat alle activiteiten die door jeugdhulpaanbieders en gecertificeerde instellingen worden uitgevoerd op basis van de Jeugdwet zijn vrijgesteld van btw. De vrijstelling kan eveneens worden toegepast in de schakel gemeente – GR/centrumgemeente in de situatie dat de gemeente de zorg uitbesteedt aan een samenwerkingsverband.

Tot slot merken wij op dat het, afhankelijk van de reactie van het ministerie op bovengenoemde vragen en standpunten, voordelig kan zijn om de inkoop van extra zorg – indien wettelijk mogelijk – via de gemeente te laten lopen.

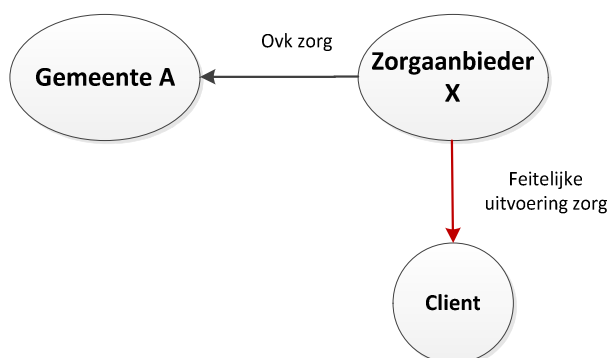
2. Algemeen

Gemeenten krijgen in het kader van de WMO 2015 en de Jeugdwet per 1 januari 2015 nieuwe taken en verantwoordelijkheden. Doel van deze decentralisaties is om zorg op maat te kunnen leveren aan personen die dat nodig hebben en die deze zorg niet in hun eigen omgeving kunnen regelen. Ook moeten cliënten zo lang mogelijk thuis kunnen blijven wonen.

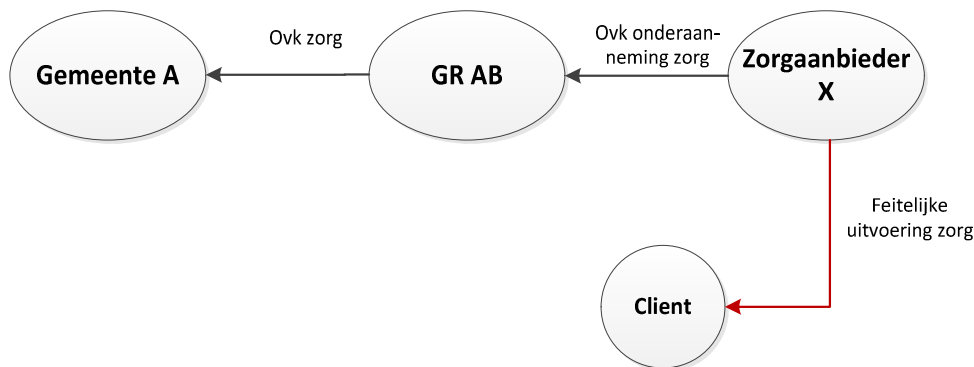
Om een beroep te kunnen doen op de WMO dient men een beschikking van de gemeente te hebben. Ook wordt het mogelijk dat een gemeente er voor kiest geen beschikkingen af te geven, maar de WMO als algemene voorziening in te stellen.

Wij hebben begrepen dat de gemeenten verschillende mogelijkheden hebben om deze taken uit te voeren. De volgende mogelijkheden zijn denkbaar:

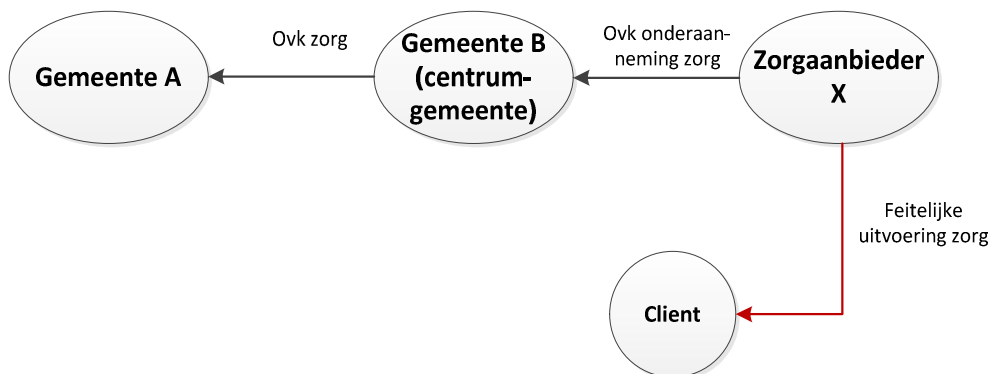
1. De gemeente sluit rechtstreeks een contract met de zorgaanbieder voor het leveren van de zorg. De intake-fase (indicatie) wordt gedaan door de gemeente zelf, dan wel door de zorgaanbieder.

- De gemeente is deelnemer in een (zware) GR (lichaam in de zin van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen). De GR sluit rechtstreeks het contract met de zorgaanbieder voor het leveren van de zorg. (De kosten hiervan belast de GR door aan de betreffende gemeente.) De intake-fase (indicatie) wordt gedaan door de gemeente zelf, door de GR, dan wel door de zorgaanbieder.

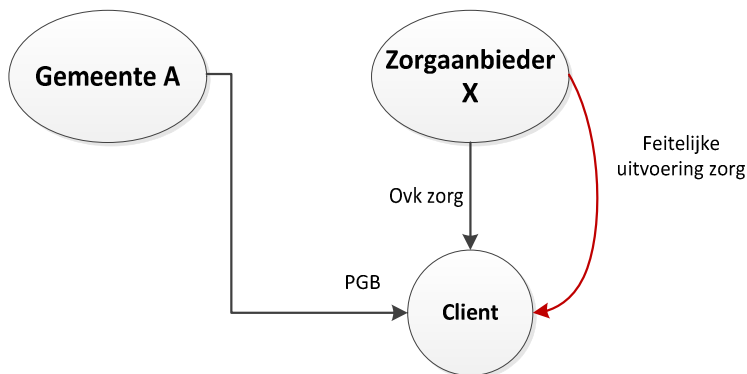
- De gemeente is deelnemer in een (lichte) GR; een samenwerkingsverband tussen gemeenten, waarbij één gemeente optreedt als centrumgemeente. Deze centrumgemeente sluit rechtstreeks het contract met de zorgaanbieder voor het leveren van de zorg. (De kosten hiervan belast de centrumgemeente door aan de betreffende gemeente.) De intake-fase (indicatie) wordt gedaan door de gemeente zelf, door de centrumgemeente, dan wel door de zorgaanbieder.

- De gemeente verleent zelf – met eigen ‘zorgpersoneel’ – de zorg (al dan niet in combinatie met één van de hiervoor genoemde opties). De intake-fase (indicatie) wordt gedaan door de gemeente zelf, maar denkbaar is ook dat dit door een derde gebeurt.

5. De gemeente verstrekt een Persoons Gebonden Budget (PGB) aan de cliënt, waarmee de cliënt zelf de zorg inkoop.

Mogelijk worden ook andere scenario's overwogen. Mocht dit het geval zijn, dan vernemen wij dit graag. Mogelijk dat die scenario's nog aanvullende vragen oproepen over de toepassing van de voorgestelde nieuwe btw-vrijstellingen.

3. WMO 2015

3.1. Achtergrond

Op grond van de WMO 2015 worden gemeenten verantwoordelijk voor:

- A. Het ondersteunen van de zelfredzaamheid en participatie van mensen met een beperking, chronische psychische of psychosociale problemen. De ondersteuning moet erop gericht zijn dat mensen zo lang mogelijk thuis kunnen blijven wonen.
- B. Beschermd wonen aan mensen met psychische of psychosociale problemen.
- C. Opvang aan mensen die de thuissituatie hebben verlaten (al dan niet i.v.m. risico's voor veiligheid).

3.2. Huidige vrijstelling

Op dit moment valt een deel van de taken die per 2015 naar de gemeenten worden overgeheveld onder de AWBZ. De huidige ‘thuiszorgvrijstelling’ in de Wet op de omzetbelasting 1968 (hierna: de Wet OB) ziet er als volgt uit:²

- WMO: huishoudelijke verzorging in de zin van de WMO aan personen die hierop zijn aangewezen.
- AWBZ: de functies persoonlijke verzorging, verpleging, begeleiding, behandeling en verblijf zoals bedoeld in het Besluit zorgaanspraken AWBZ aan personen met een indicatie.

In een apart besluit van de staatssecretaris van Financiën is daarnaast bevestigd dat deze vrijstelling ook van toepassing is op de inkoop van extra uren door de cliënt. Daarnaast kan de vrijstelling ook worden toegepast als de zorginstelling een andere instelling inhuurt om in onderaanneming de zorg te verlenen aan de cliënt.

3.3. Voorgestelde vrijstelling

De huidige vrijstelling zal worden aangepast en voor de WMO-activiteiten, zoals bedoeld in paragraaf 3.1. onder letter A, komt een aparte vrijstelling in de wet. Deze vrijstelling ziet er – op basis van het voorstel – als volgt uit:

- Aangewezen diensten die deel uitmaken van een voorziening ter ondersteuning van de zelfredzaamheid en participatie van personen met een beperking of met chronische psychische of psychosociale problemen als bedoeld in de WMO, verleend aan personen van wie vaststaat dat zij op deze zorg zijn aangewezen.

De vrijstelling wordt in het Uitvoeringsbesluit omzetbelasting 1968 (hierna: het Uitvoeringsbesluit) verder uitgewerkt. In de toelichtingen bij de voorgestelde wijzigingen van de Wet OB en het Uitvoeringsbesluit is opgenomen dat de wijziging louter van technische aard is en op geen enkele manier beoogt om de vrijstelling zoals die op dit moment geldt uit te breiden of te beperken. Wel moet de vrijstelling rekening houden met en niet in de weg staan aan de beoogde innovatie van het dienstenpakket van de gemeenten. Bij dit laatste valt te denken aan de situatie dat een gemeente geen beschikking afgeeft voor onderdelen van de WMO, maar dat deze onderdelen als een algemene voorziening van een gemeente gelden.

Hierna bespreken wij onze vragen en opmerkingen bij deze vrijstelling aan de hand van de voorwaarden die aan de toepassing van de vrijstelling worden gesteld.

3.3.1. Verleend aan personen die op grond van WMO ondersteund worden

De vrijstelling geldt alleen voor de aangewezen diensten aan personen “van wie vast staat dat zij op deze zorg zijn aangewezen”. Het is de vraag hoe de zinsnede “van wie vast staat” moet worden uitgelegd. In het Uitvoeringsbesluit is overigens opgenomen dat de diensten moeten worden verleend aan personen die op grond van artikel 1.2.1 of artikel 2.2.3 van de WMO worden ondersteund.

Het is denkbaar dat voormelde personen geen beschikking krijgen van de gemeente, omdat de WMO een algemene voorziening wordt.

² Artikel 11, eerste lid, onderdeel g, ten tweede, van de Wet OB.

Om dan de discussie te vermijden of het voor hen “vast staat” dat zij op de zorg zijn aangewezen, adviseren wij hierover duidelijkheid te vragen aan het Ministerie van Financiën.

Hierbij adviseren wij het standpunt in te nemen dat een beschikking niet noodzakelijk is (c.q. kan zijn) voor het toepassen van de vrijstelling. Het is naar onze mening – mede op basis van de Europese regelgeving – voldoende dat de zorgaanbieder kan laten zien dat de zorg is betaald vanuit de WMO. Bijvoorbeeld doordat de zorgaanbieder de zorg heeft gefactureerd aan de gemeente en niet aan de cliënt. Een andere mogelijkheid is dat de gemeente en de zorgaanbieder in hun contract aangeven dat de basis de WMO is. Verder is denkbaar dat dit in het Raadsbesluit van de gemeente wordt opgenomen. Hoe het ook zij, een nadere toelichting van het Ministerie op de zinsnede “van wie vast staat dat” is gewenst.

3.3.2. Financiering op basis van de WMO

De vrijstelling is alleen van toepassing op diensten die gefinancierd worden op basis van de WMO. Het is de vraag wat dit betekent voor de btw-behandeling van extra ingekochte diensten. Bij een strikte uitleg zou je uit de bepaling kunnen afleiden dat de vrijstelling vanaf 2015 niet meer kan worden toegepast op extra uren zorg die particulieren inkopen.

Helemaal duidelijk wordt het echter niet, aangezien men het standpunt zou kunnen innemen dat het soort diensten op zich gefinancierd wordt op basis van de WMO, alleen de extra uren niet. Dezelfde vraag kun je stellen voor cliënten met een persoonsgebonden budget (hierna: PGB) dat niet toereikend is om het volledige zorgpakket te betalen. Is over de voor hen geldende aanvullende inkoopkosten (de extra ingekochte zorg) dan btw verschuldigd? Dit is niet in lijn met de huidige btw-regelgeving en betekent een beperking van de vrijstelling. Dit kan niet de bedoeling zijn, aangezien de wijziging van de btw-vrijstelling geen beperkingen beoogt ten opzichte van de huidige vrijstelling.

Wij kunnen ons voorstellen dat het onwenselijk is dat de inkoop van extra uren zorg door cliënten 21% duurder wordt door btw-heffing. Om die reden adviseren wij helderheid te vragen over de btw-behandeling van de extra ingekochte uren en te vragen om indien nodig een apart besluit net als nu het geval is goed te keuren dat extra ingekochte uren ook onder de nieuwe WMO vrijgesteld blijven van btw.

3.3.3. Overeenkomst gesloten met de gemeente

Een tweede voorwaarde is dat de diensten moeten worden verricht ter uitvoering van een overeenkomst die door de gemeente daartoe is gesloten. Deze voorwaarde geldt niet als een PGB is verstrekt.

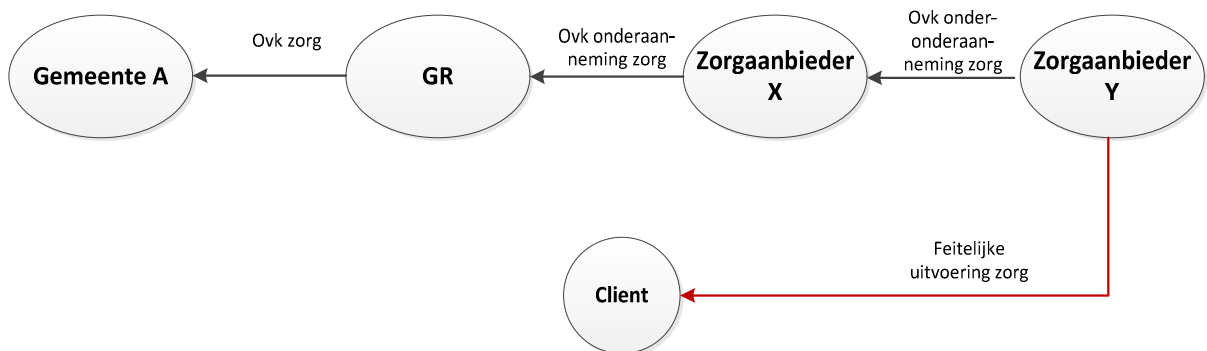
Wij vragen ons af wat de achtergrond is van deze voorwaarde en of deze in sommige gevallen belemmerend kan werken. In de toelichting is opgenomen dat onderaanneming nog steeds mogelijk moet zijn. Het is dus niet zo dat de zorgaanbieder die de zorg feitelijk uitvoert een overeenkomst gesloten moet hebben met de gemeente.

Wel wordt de voorwaarde gesteld dat de zorgverlener een *zelfstandige relatie* heeft met de cliënt. Het lijkt er op dat deze voorwaarde wordt gesteld om een onderscheid te maken tussen de situatie waarbij de zorg in onderaanneming wordt uitbesteed aan een andere zorgaanbieder en de situatie waarbij personeel wordt ingeleend van een andere partij. Dit verschil is voor de btw relevant, omdat de uitlener bij inlening van personeel als uitgangspunt 21% btw in rekening moet brengen.

Het is ons niet duidelijk wat in dit verband precies moet worden verstaan onder een *zelfstandige relatie*. Moet er een contractuele relatie zijn? Wij adviseren hierover een nadere uitleg van het Ministerie van Financiën te krijgen.

Daarnaast zou naar onze mening ook onder-onderaanneming mogelijk moeten zijn zonder aanvullende btw-druk. Te denken valt aan de situatie waar een gemeente de zorg uitbesteedt aan een GR of centrumgemeente, die het contract sluit met de zorgaanbieder en die zorgaanbieder weer een andere partij inschakelt voor het daadwerkelijk uitvoeren van de zorg.

Dit ziet er als volgt uit:

Naar onze mening zou in deze situatie in geen enkele schakel btw geheven moeten worden. Wij vragen ons alleen af hoe we in dat verband het begrip *zelfstandige relatie* moeten zien. Moeten in dit voorbeeld zorgaanbieder X en zorgaanbieder Y een *zelfstandige relatie* hebben? En wat betekent dat dan concreet, waar moet rekening mee worden gehouden bij de contractvorming? Ook dit adviseren wij voor te leggen aan het ministerie.

3.3.4. Aangewezen diensten

De diensten moeten bestaan uit:

- de schoonmaak van woningen;
- het schoonhouden van kleding en huishoudlinnen;
- ondersteunen bij of het overnemen van activiteiten op het gebied van verzorging van de cliënten; *of*
- ondersteunende activiteiten gericht op de bevordering van participatie en zelfredzaamheid.

Een aantal diensten is uitgezonderd (zie paragraaf 3.3.5), waaronder hoveniersdiensten en het onderhoud aan de woning van de cliënt. Dit impliceert dat ‘ondersteunende activiteiten gericht op de bevordering van participatie en zelfredzaamheid’ ruim moet worden uitgelegd. Wij adviseren deze visie als stelling in te nemen (dus niet als vraag) in de reactie aan het Ministerie van Financiën.

Stel dat een zorginstelling een arrangement aanbiedt, waarbij een deel van de zorg door de gemeente in het kader van de WMO wordt gefinancierd en de rest door de cliënt zelf moet worden betaald.

De aangeboden diensten zullen al snel kunnen kwalificeren als ‘ondersteunende activiteiten gericht op bevordering van participatie en zelfredzaamheid’ en om die reden onder de vrijstelling kunnen vallen. De vraag die hierbij wel nog steeds speelt, is of de dienst waarvoor de cliënt zelf betaalt onder de vrijstelling valt. Die activiteit wordt namelijk (deels) niet op basis van de WMO gefinancierd. Zou btw-heffing in die gevallen kunnen worden voorkomen door de voor de cliënt geldende aanvullende inkoopkosten (de extra ingekochte zorg) niet via de zorginstelling, maar via de gemeente te laten lopen?

3.3.5. Uitgezonderde diensten

Een aantal activiteiten is per definitie uitgezonderd van de vrijstelling. Dit betreffen de volgende activiteiten:

- het doen van aanpassingen aan, op of in de woonruimte;
- het verrichten van onderhoud of herstelwerkzaamheden aan, op of in de woonruimte;
- hovenierswerkzaamheden; en
- vervoersdiensten.

Daarnaast kunnen nog andere diensten worden aangewezen die worden uitgezonderd van de vrijstelling, als de toepassing van de vrijstelling leidt tot ernstige concurrentieverstoring.

Wij hebben op dit moment geen vragen over deze uitgezonderde diensten. De Europese btw-richtlijn biedt namelijk ook de mogelijkheid om diensten uit te zonderen van de vrijstelling bij concurrentieverstoring.

3.3.6. Intakefase

In de intakefase wordt de zorgvraag van de cliënt in beeld gebracht. Wij begrijpen dat het ook een mogelijkheid is dat de intakefase niet door een gemeente, een GR of een centrumgemeente wordt uitgevoerd, maar door een particuliere instelling (zoals de zorgaanbieder) in opdracht van de gemeente.

Gelet op de (Europese) rechtspraak menen wij dat de intakefase “absoluut noodzakelijk” is voor de hoofdprestatie, de verleende (WMO) zorg, en om deze reden de intakefase opgaat in de zorg. Als de zorg zelf is vrijgesteld van btw is de intakefase dan dus ook vrijgesteld van btw. Wij adviseren het Ministerie van Financiën de vraag voor te leggen of deze stelling juist is. Wij merken hierbij op dat dit anders is als alleen de intakefase wordt uitbesteed aan een andere partij.

Mocht onverhoopt de intakefase niet opgaan in de (btw-vrijgestelde) zorg (bijvoorbeeld doordat een ander dan de zorgaanbieder dit verzorgt), dan zal over de vergoeding die wordt gehanteerd voor de intakefase btw gefactureerd worden aan de gemeente. Wij nemen aan dat deze btw bij de gemeente in aanmerking komt voor een bijdrage uit het BTW-compensatiefonds.³ Wij adviseren ook de juistheid van deze stelling te verifiëren bij het Ministerie van Financiën. Bovendien adviseren wij hierbij aan te geven dat deze btw dan invloed heeft op de omvang van de door alle gemeenten gezamenlijk te compenseren btw, waardoor het ‘plafond’ van het BCF eerder wordt bereikt. Alsdan dient het

³ Op gelijke wijze als de btw op kosten van de intake bij re-integratie op grond van de Wet werk en bijstand.

Ministerie van Financiën ons inziens aan te geven op welke wijze zij de gemeenten hierin tegemoet zullen komen.

Tenslotte treedt een complicatie op indien de zorgaanbieder geen splitsing kan maken in 1) de vergoeding voor de intakefase en 2) de vergoeding voor de verleende zorg. Bijvoorbeeld doordat met een zogenoemd ‘prestatiecontract’ wordt gewerkt, op basis waarvan de zorgverlener voor één bedrag bijvoorbeeld de WMO-zorg voor één wijk of gemeente geheel op zich neemt. In dat geval komt de vraag aan de orde op welke wijze de zorgaanbieder de vergoeding dient te splitsen.

4. Jeugdwet

In dit hoofdstuk bespreken wij onze bevindingen over de voorgestelde btw-vrijstelling voor jeugdhulp op basis van de Jeugdwet.

4.1. Achtergrond

De gemeenten worden op grond van de Jeugdwet volledig verantwoordelijk voor de jeugdhulp, waar nu de provincie ook een deel van de verantwoordelijkheid heeft. De gemeenten worden verantwoordelijk voor een kwalitatief en kwantitatief toereikend aanbod, dat te allen tijde beschikbaar is.

De jeugdhulp bestaat uit ondersteuning, hulp en zorg voor jongeren met opvoed- en opgroei problemen, met psychische en psychiatrische problemen of stoornissen of met een beperking. Daarnaast worden gemeenten op grond van de Jeugdwet ook verantwoordelijk voor de uitvoering van de kindbeschermingsmaatregelen en de jeugdreclassering.

4.2. Huidige vrijstelling

Op dit moment is de vrijstelling voor de activiteiten op het gebied van jeugdzorg opgenomen in de zogenoemde sociaal/culturele vrijstelling⁴ en zijn vrijgesteld:

- de diensten als zodanig door stichtingen en zorgaanbieders als bedoeld in artikel 1, eerste lid van de Wet op de jeugdzorg (inclusief verstrekken van eten en drinken).

Aan de meeste activiteiten die op grond van de sociaal/culturele vrijstelling zijn vrijgesteld van btw wordt de voorwaarde gesteld dat de instelling geen winst mag beogen. Dit geldt echter niet voor de hierboven genoemde vrijstelling voor jeugdzorg.

4.3. Voorgestelde vrijstelling

Het voorstel is om de volgende nieuwe vrijstelling op te nemen:

- de diensten en leveringen door een jeugdhulpaanbieder of een gecertificeerde instelling op basis van een hulpverleningsplan of plan van aanpak als bedoeld in de Jeugdwet, waaronder begrepen het verstrekken van spijzen en dranken.

Op grond van deze vrijstelling zijn alle diensten die door de genoemde personen plaatsvinden op basis van het hulpverleningsplan of plan van aanpak vrijgesteld van btw. Het al dan niet hebben van een winst oogmerk is – net als bij de huidige vrijstelling voor jeugdhulp – niet relevant.

⁴ Artikel 11, eerste lid, onderdeel f, van de Wet OB.

Daarnaast wordt voor het toepassen van de vrijstelling ook geen onderscheid gemaakt tussen natuurlijk personen of rechtspersonen, als maar bedrijfsmatig jeugdhulp wordt verleend. Naar onze mening betekent dit dat ook bij onderaanneming (de jeugdhulpaanbieder besteedt de uitvoering van de jeugdhulp (deels) uit aan een derde) de btw-vrijstelling van toepassing is.

Voor de toepassing van de vrijstelling is wel vereist dat de leveringen en diensten plaatsvinden in het kader van het hulpverleningsplan of plan van aanpak. Wij begrijpen dat op basis van de Jeugdwet er altijd een hulpverleningsplan of plan van aanpak moet zijn. Een discussie zoals in paragraaf 3.3.1 over bewijs dat vaststaat dat cliënten op de diensten zijn aangewezen zal zich bij deze vrijstelling dus niet voordoen.

Het lijkt er dus op dat dit een ruime vrijstelling is op basis waarvan alle activiteiten die een jeugdhulpaanbieder of een gecertificeerde instelling verricht op basis van de Jeugdwet vrijgesteld zijn van btw. Dit geldt naar onze mening eveneens voor de intakefase (zie ook paragraaf 3.3.6). In dat geval is de vrijstelling naar onze mening in lijn met Europese regelgeving. Wij adviseren na te gaan bij het Ministerie van Financiën of deze interpretatie van de vrijstelling juist is. Daarbij adviseren wij eveneens expliciet de bevestiging te vragen dat bij scenario 2 en 3 uit hoofdstuk 2 btw-heffing achterwege kan blijven in zowel de schakel zorgaanbieder – GR/centrumgemeente als de schakel gemeente – GR/centrumgemeente.

5. Gevolgen vennootschapsbelasting

Ook ten aanzien van de vennootschapsbelasting valt nog geen eenduidige zekerheid te geven. Op basis van de huidige wetgeving voor de vennootschapsbelasting zijn publiekrechtelijke lichamen vrijgesteld van vennootschapsbelasting, tenzij zij bepaalde met name genoemde activiteiten uitoefenen. Onder de huidige wetgeving zal met de uitvoering van de WMO en de Jeugdwet heffing van vennootschapsbelasting niet aan de orde zijn.

In het op 14 april 2014 gepubliceerde Consultatiedocument is het nieuwe wetsvoorstel voor de vennootschapsbelastingplicht voor overheidsondernemingen opgenomen. Dat wetsvoorstel stelt overheidsondernemingen nog steeds vrij van vennootschapsbelastingplicht, als:

- de activiteiten (nagenoeg) uitsluitend voor de publiekrechtelijke entiteit zelf of (het vrijgestelde deel van een) eigen privaatrechtelijke entiteit worden verricht;
- de activiteiten een wettelijke- of overheidstaak betreffen, waarmee niet in concurrentie wordt getreden;
- de winst die met de overige activiteiten wordt behaald minder dan € 15.000 bedraagt.

Bovengenoemde activiteiten en voorwaarden zijn ook van toepassing als de activiteiten worden uitgevoerd in een samenwerkingsverband. Daarbij gelden de aanvullende voorwaarden dat voor de eerste bullet de uitgevoerde activiteiten naar evenredigheid van hun samenwerking worden ingevuld en voor de tweede bullet met de activiteiten niet in concurrentie mag worden getreden.

Met name dat tweede onderdeel is op dit punt zeer relevant en is niet zonder meer in te vullen. De uitvoering van de (nieuwe) WMO en Jeugdwet zal kwalificeren als een wettelijke- of overheidstaak.

Op dat punt lijkt nog niets aan de hand. Het probleem zit hem in het concurrentie criterium en de samenwerkingsvorm. Op dat punt wordt een reëel risico gelopen dat mogelijk toch vennootschapsbelastingplicht aan de orde kan zijn. Deze discussie heeft ook al nadrukkelijk de aandacht in het fiscale dossier van VNG.

Enschede, 18 juli 2014

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'W.A. Rouwenhorst', written over a horizontal line.

W.A. Rouwenhorst FB
Tax Partner
wladimir.rouwenhorst@nl.pwc.com
T: (088) 792 30 08

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'D.J. Boswinkel', written over a horizontal line.

drs. D.J. Boswinkel
Director
dieks.boswinkel@nl.pwc.com
T: (088) 792 16 91